

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ



1923-рэ ильзым
Гъэтхалэм
Къыщчегъэжъагъэу къыдэкъы

№ 174 (21663)

2018-рэ ильз

ШЭМБЭТ

ИОНЫГЪОМ и 28-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

Къыхэтутыгъэхэр ыкъи
нэмъикъ қэбэрхэр
тисайт ижүүлтээтийн

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Пресс-турьим хэлажъэхэрэ журналистхэм алыклагъ

Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат Адыгеим щызэхашгъэ пресс-турьим хэлажъэхэрэ федэральнэ, шольыр ыкъи муниципальнэ къэбарлыгъэлэс амалхэм ялыклохэм тигъусэ алыклагъ.



Хабзэ зэрхүүгъэу, мыш фэдэ һофхъабзэ ильзэс къес республикэм щыра гъэкокы. Мыгъэрэр анахъэу зыфэгъэхыгъэштыр социальнэ хытыум, къэбарлыгъэлэс амалхэм ясайтхэм хэхъонгъэхэр ашынхэмкэ амалеу щыгъэхэм заушомбгъуныр ары. Зэлуклэгъум хэлэжьагъ АР-м лъэпкъ һофхэмкэ, іэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильзэпкъэгъухэм адярьлэ зэпхынгъэхэмкэ ыкъи къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет итхьаматэу Шхъэлэхъо Аскер.

Адыгеим ипащэ пэублэ псальэ къышыээ, зэлуклэгъум хэлажъэхэрэ шүүфэс гүшүүлэхэмкэ закынфильзэагъ, мыш фэдэ зэдэгүшүүлэхэм мэхъанэшхо ялэу зэрэштыр, нэмъикъ шольырхэм республикэм еплтыкъэу къыфыржэштыр журналистхэм зэрэгжэпсырээр кийгээтхыгъ. Ащ даклоу шыныкъагъэ зыхэль къэбарэу республикэм фэгъэхыгъээр цыфхэм алтыгъээсигъэнэрыр эзкэмэ анахъ шхъаэу щыгын зэрэфаем анаэ тырагригъэдзагъ.

— Йиңкээ тылыкъютнэймкэ,

дэжыри хэхъоныгъэшүүхэр тишихъонхэмкэ амалышиүүхэр тишикъэлтыхъ. Ащ даклоу цыфхэм алтыгъээшүүхэр, унаэ зытебдээн ыкъи щысэу къэбгээльэгъон пльэкишт хуугъээшүүхэр гъэшишүүхонбэ республикэм къехъуухъ. А постури шыныкъагъэ хэлэу цыфхэм алтыгъээшүүхэмкэ, шью, журналистхэм, шьюи һофшиэн, шьюипшиэрэлхэр зэрэжжүүгъэцакъэхэрэ бэ елтыгъэр. Тибаиньгъэ шхъа-иэу слытэрэр шильолырим лъэпкъ ыкъи дин зэгүүрионьгъэ зэрилтыр ары. Гъэхъагъэхэм адаклоу Ѣыкъагъэу, гумэкъыгъо Ѣыкъэри дгъэнэфэнхэм, ахэр дэгээзээжыгъэнхэм тиналэ тедгээтынм мэхъанэшхо шиэ сэлтэйтэ, — къытуагъ Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышъхъэу республикэм хэхъоныгъэхэр ёшынхэмкэ, инвестициихэр нахыбэ хуугъэнхэмкэ һофхээ

ашээрэм къэкъеу къытегущыагъ. Мыш дэжыым анахъ шхъаэу къыгъэнэфагъэр шольырим щыпсэухэрэ цыфхэм щыгъэлэ-псэукъэ амалеу ялэхэр нахышу щыгъэнхэр ары. Адыгэ къуаем ифестивалеу мы мафхэм Мыекъопэ районым щыкъуагъэм нэбгырэ мин 12-м ехъу хэлэжьагъ. Дунаим щызэлышэрэ тибрэнд шхъаэ амалеу къытыхэрэр къызэрэз-фагъэфедэхэрэм епхыгъэу зеклоними хэхъоныгъэхэр ёшынхэм зэрэпльтэхэрэ республикэм ипащэ хигъэунэфыгъыгъ.

— Экономикэм зынкъ итэу хэхъоныгъэхэр ёшыгъ, боджсэтым ихахъохэр нахыбэ мэхъуухъ. Ащ даклоу гъэснэгъэм, псачныгъэр къэхъуумгъээним, күлтүрэм, спортым, нэмъикъ лъэнэхъохэм мылькушихо ахэтэлхъэ. Ащ къыдыхэлтыгъу социальнэ псэолыкъэхэр тэшийхъ, тэгъэцэкъэжсэхъ, ящикиагъэр ятэгъэгъоты. А һофшиэнир тапэкъи лыдгээжтээшт, — къытуагъ Къумпыл Мурат.

Инвесторхэу регионым къихъэхэрэм, һоф щызышыгъэхэрэм социальнэ пшъэдэкъыж ахы зэрэхъуяа мэхъанэшхо илэу республикэм ипащэ къыгъэнэфагъ. Ахэм ашыщыбэр бюджет организацихэм, къэлэцыкъу ыгытпэхэм һэпилэгъу афхъуухъ, шүшлэ һофхъабзэхэм ахэлажькъ.

УФ-м ижурналистхэм я Союз исекретарэу Роман Серебрянэр АР-м и Лышъхъэу фэрэзэгъ, мыш фэдэ шхъэхъыгъэ зэдэгүшүүлэхүүм шүгэшшо къызэрэтийр къыхигъэштыгъ. Экономикэм, зеклоним, нэмъикъ лъэнэхъохэм хэхъоныгъэхэр ашынхэмкэ республикэм амалышхэр зэрэлэхэр, ащ ипащхэм һофхээшэрээр журналистхэм зэрифешуашуу къагъэлэгъоним, къатхыним мэхъанэшхо зериээр хигъэунэфыгъыгъ.

Пресс-турьим хэлажъэхэрэ журналистхэм яупчэхэр АР-м и Лышъхъэу фагъэзэнхэ амал ялгъ, игъэкъотыгъэ джэ-уапхэри агъотижыгъэхъ.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

ЕджапІэхэм аратыщтых

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Мурат милицием игенерал-лейтенантэу отставкэм щыІэ, юридическэ шіэнагъэхэмкэ докторэу, профессорэу, Пшызэ Іофшіэнымкэ и Лышхъужъэу Александр Сапруновым тыгъусэ љофшіэгъу зэлукіэгъу дырилагъ. Ар Адыгейим къышыхъугъ ыкІи тишъолыр рэхъатныгъэрэ ѡинэгъончъагъэрэ ильныымкэ љофышхо ышлагъ.



А. Сапруновым исэнэхъаткэ гъехъэшшухэр зэрилэхэр, иофтшіэгъухэм ыкІи обществэм льытэнэгъе къизэрфашырээр АР-м и Лышхъэу къихигъещыгъ. Адыгейим ынаІэ къизэрететым, аш ицыфхэм яхгъэгу шу альгъую плутъэнхэм генералым иахышыу зэрхэлтийр республикэм ипащ къиуагъ, ашкэ фэрэзагъ.

Томиш хъурэ тхылъэу «Письма с фронта» зыфилоу къидэкыгъэр пчагъэшкэ 160-рэ хьоу Александр Сапруновым

Адыгейим ит еджапІэхэм къафищаагъ. Тхылъыр Краснодар къыштырадзагъ ыкІи Адыгейимрэ Краснодар краимрэ нэмьцфашист техаклохэр зарафыжыгъэхэр ильэс 75-рэ зэрхэхъяа фэгъэхыгъ. Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэх тичын-пэгъухэм Адыгейим щыпсэухэрээр арэгушхо. Ахэм ашыщ Советска Союзым и Лышхъужъхэу Андырхъое Хъусен, Бжыхъэко Къимчэрые, Пётр Грединир, Дмитрий Зюзинир, Къош Алый, Нэхэе Даутэ, Шуцлэ Абубечир, нэмькхэри.

Хэгъэгу зэошхом тарихъ къэбар шылыкъэу пыльыр къетуухумэнным мэхъанэшхо зэрилэр АР-м и Лышхъэу къихигъещыгъ.

— Яхгъэгу ишту зэральэгъурэм иштуугъэкэ тицыфхэм Теклонигъэшхор къыдахын альэ-кыгъ. Ахэм Лышхъужъынгъэу зэрхъагъэр тицыгъупши хъу-щтэп. Ашкэ тхылъэу «Письма

с фронта» зыфиорэм мэхъанэшхо зэрилэм Ѣеч хэлээн. Заом хэлэжьагъэхэм ягукъэкыжэхэрыш къыдэхъагъэх, — къиуагъ Къумпыл Мурат.

Тхылъэу къидагъэхыгъэр еджапІэхэм ябилиотекхэм атырагошштых.

**ГЬОНЭЖЫКЬО
Сэтэнай.**

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Музейм ипащ къиуагъ

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Мурат Къокыпээм щыпсэухэрэ льепкхэм яискусствэхэмкэ Къэралыгъо музейм игенеральнэ пащэу Александр Седовым тыгъусэ зэлукіэгъу дырилагъ.



Аш хэлэжьагъ АР-м и Премьер-министрэу Александр Наролинир, Къокыпээм щыпсэухэрэ льепкхэм яискусствэхэмкэ Къэралыгъо музееу Мыекъуапэ дэтын ипащэу Кушуу Нэфсэт.

Къумпыл Мурат Александр Седовым зэрэфэрээр игүшкэ къышыхигъещыгъ, ялэпшэгъу зэрээхашшэрэр къиуагъ:

— Музейм республикэмкэ мэхъанэшхо ил. Аш љофшіэнэу зэшүихырэр

маклэп. Адыгейимкэ мэхъанэшхо зиэ љофхъабзэхэр щызэхашэх. Къэралыгъом щызэльашшэрэ къэгъэльэгъонхэр ти-республикэ щыпсэухэрэ цыифхэм альгъээсих. Культурэ зыхэл, гэсэгээ цыифым щысэ къыгъэльагъозэ нэмькхэр шүүагъэ къэзэтырэ љофшіэным хешэх. Аш фэдэхэм ашыщ Кушуу Нэфсэт, мы бзылтьфыгъэм ишуагъэкэ музейм икүтамэ льэгэпэе инхэм анэсийн ыльэкыгъ.

Обществэмкэ мэхъанэшхо зиэ мы љофшіэным Ѣэлэгъу тыфэхъуным тапэкли тыпшылышт.

Къокыпээм щыпсэухэрэ льепкхэм яискусствэхэмкэ Къэралыгъо музейм иофтшіэн осэ ин къизэрфишигъэмкэ Александр Седовым республикэм ипащэ зэрэфэрэзэр риуагъ. Аужыре ильэсими музеймрэ аш икүтамэу республикэм ѡиээрэ чанэу љоф зэрээдашшэрэр, Москва щызэхашшэрэ къэгъэльэгъонхэр Мыекъуапэ къызэррашшэрэр аш игүшкэ къышыхигъещыгъ. Тапэкли мыш фэдэшыкхэрэг агъэфедэштэу къиуагъ.

Къокыпэ музейм щаугоиагъ љофшіэгъэ анахь дээниу 100 зидэт альбом Къумпыл Мурат къифагъэшшошаагъ.

— Тимодельер цэргилюу Стлаашу Юрэ иофтшіагъэхэр музейм икүтамэу Мыекъуапэ ѡиээм зэрэццэхэу гъоягъэхэм мэхъанэшхо ишту сэлтээ ыкІи ашкэ тишиуфэрэз, — къиуагъ Къумпыл Мурат. — Джасц фэдэу къэлэдэжаклохэр, ныбжсыкыгъэхэр культурэм нахь пыщгъэнхэм фэши музейхэм амалэу къатырэр къызфэгъэ-федэгъэныр пишэрыль шихьа-Иэхэм ашыц. Мышкээ зэхээн љофхъабзэхэм аштукхъэрэ мылькур къэттлиуциным тишиуфэрэз.

ГЬОНЭЖЫКЬО Сэтэнай.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэр гүхэкишо щыхъоу фэтхуусых Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм яхэнэрэ зэлүгъэ-къэгъумкэ идепутатыгъэу Болэкъо Мыхамэт Адам ыкъом янэ дунаим зэрхэжыгъэм фэши.

**Мыекъопэ ма-шинэш заводым ипащэу
ЕмтЫиль Зауркъан
Къамболэт ыкъом фэкло**

Льытэнгъээ зыфэтшіэу, тигъэээт иныбджэгъу льаплэу Зауркъан Къамболэт ыкъор!

Тэ, редакцием щылажьэхэрэм, машинэшым и Мафэклэ тугу къид-дэлэу тыфэгушшо!

Гъэзеткэлхэгъур къизежэвэкэлэпэе уашыыш, ильэс пчагъээм зыкы джэуапынчэу тыхэбгээнагъэп, машинэш заводым љоф щызышшэрэм ыкІи укызышхуулэгъ къуаджэу Щындже ѡиээм зыфэтшіэу «Адыгэ макъэр» къиотхыкы, ар экземпляр 50-м зыкы къышыгъэхэрэг аш игүшкэ къиуагъ.

Зауркъан Къамболэт ыкъор, ор, заводым щылажьэхэрэм зэклэми псаунгыгъэ пытэ шууиленэу, шууигухэлхэр къыжкуудэхъунхэр, шууиунагъохэм рэхъатныгъэ арлынэу, джыри фэдэ мэфэкъыбэ хэжүгъеунэфыкынэу тишиуфэрэз.

Редакциер



ІофшІЭКІошху, зэхэщэкІо ІэпэІас

«Адыгейскогазым» ильэсыбэрэ ипэщаагъеу, зигъепсэфынэу бэмышлэу агъекотэжыгъэ Тхаркъохь Шумафэ Теуцожь районымкэ Аскъэлае икэлэпүүгъ.

1957-рэ ильэсүм Шумафэ кызызэрхъухагъэр мэкүмэцшиш ёнэгъо кызызрыкъу. Ятэу Исмахыилэ районым ихызызмэтшлэпэ зытшумэ ябухгалтер шхъялагъ, янэу Мулиэт Аскъэлэе колхозым щилжэагъ.

Тхаркъохь Шумафи Ѣынгъэм ильгог шагъо кыкыгу. Гурит еджаплэр 1974-рэ ильэсүм кызызехъум, Краснодар, хлопчено-бумажнэ комбинатын, рабоче кызызрыкълоу іофшлэнүүр Ѣыригъэжъяагъ. Нэүжим Ростов-на-Дону дэт инженер-нэ-псэольш! институтын щеджагъ. Кызызклохым Адыгэкаалэ дэт псауплэ-коммунальнэ хызыметшлаплэм апэ имастеригъ, етланэ инженер шхъялагъ.

1988-рэ ильэсүм кызызубла-гъеу «Адыгейскогазым» іофшишагъ. Апэ аш иотделхэм ашыщ ипэщаагъ, етланэ инженер шхъялагъ, 1999-рэ ильэсүм кызызгъэжъяагъеу хызызмэтшлаплэм итхаматээ кызыхъягъ, иштихъу, идахе аригъе-иуагъ, гъэстинипхъэ шхъяунтээр къоджэдэсхэм агъефедэу зэришыгъэмкэ тарихым хэхъяагъ.

Зэпстэумкэ газрыкъуаплэу Адыгэкаалэрэ Теуцожь районымрэ ашызэбгыращыгъэм километрэ 462,7-рэ икыхъяагъ. Ар 1996-рэ ильэсүм ехүулэпэ іофшагъеу ялагъэм километрэ

207-м ехүуклэ нахьыб. Адыгэкаалэ хахъэхэрэ псауплэши, Теуцожь районым ичылэгъо 22-ми гъэстинипхъэ шхъяунтээр агъефедэ хуугъэ. А іофымкэлэ республикэм ирайон пстэуми «Адыгейскогазым» апэ итызэ кырэкло. ГРП 14-мэ, ШГРП 160-мэ газыр зигъефедээр ёнэгъо 10863-мэ зэпыу имышлэу гъэстинипхъэ шхъяунтээр алэклагъахъа.

Унагъохэм ямызакью, зиггуу къетшыре Тхаркъохь Шумафэ зыщтихъамэтгээ ильэхшэр ары Джэдхэхъаблэ, Аскъэлае, Лъаустэнхъаблэ, Нэчэрэзые, Къунчыкъохъаблэ, Нэшүкъуае, нэмүкхэм яеджаплэхэм газыр агъепсэуальэ зыхъугъэр. Джаш фэд, районым ичылагъохэм адэт Ыэзаплэхэм, къэлэцыкъу ыгыыплэхэм, нэмүкү учрежденихэм, организациихэм, промышленнэ предприятие 22-м ехүумэ газыр загъефедэрэй бешлагъэ. Ахэм зэкъеми Ѣынгъончъеу, зыпкы итэу іоф гъяшэлгээнүүм, къымафи, гъэмафи гъэстинипхъэр цыфхэм алэкігъэхъягъенүүм ынаалэ тыригъетээз Тхаркъуахъом іофшлэнхэр дэгъоу зэхъяагъэ.

Аш фэш техническэ фэофашлэхэр ГРП-хэм, ШГРП-хэм игъом арашыллэнхэм, ахэм сыхъатым фэдэу іоф ашлэнхэм пае Лъаустэнхъаблэ, Адыгэ-

каалэ, Пэнэжыкъуае, Гъобэкъуае газрыкъуаплэхэм язытет ашылтылпъэнхэу участкипл ашызэхашаагъ. Ахэм ашылжээрэ калэхэм шхъяалэу ялэр цыфху къякыулэхэрэм ягумэл афагъэцэкленүүр, газрыкъуаплэхэр къаплыхъэхээз ашынүүр, Ѣыкылагъэхэр дэгъэзжыгъягъенхэр ары. Мы іофымкэлэ Ѣыкылагъяаэхъа калэхэм іоф зэршлэрэм тэри тышыгъуаз, ар Ѣыгъууклэ зыфэтльэгъуурери Тхаркъохь Шумаф.

Тэ тиошлэн ехыгъеу Адыгэкаалэ бэрэ тышэлэ, Теуцожь районым ичылэ псауплэхэм япашхэм, къоджэ администраторхэм, цыф кызызрыкъохэм taloklэ. Зэтэгъашэ Ѣынгъэм ильэнүүкъо пстэумкы цыфхэм яфэл-фашлэхэр зерагъэцаклэхэрэ. Тхаркъохь Шумафэ ымьшлэу, аш фэмийразэу, еолгагъеу іоф кыфи-мийгъэцэлгагъеу зыгорэм кытиуагъэл.

Шумафэ іло — яагъеу, ишэ — шагъеу кырэкло. Бэмийлбашлээз, шыпкыагъэ хэлъеу лажъээз кыыхъыгъ. Тэри аш тырихъилэу кыыхъыгъ. Цыфху, шырыйт, шхъяэлэфенгъэшхо хэль, иадыгагъэ гүнэнч. Джары ильэсипшил пчьягъэм зипэшэ коллективын иштихъу, идахе аригъаозэ гыгъэлжээн зыклилъэгъэр. Илофшлэнхэр ар



пенсием зыгъэктэжыгъэхэм ары гүшүээ дэхабэ кызыкылы-фалуагъэри.

Щысэтехылэу Шумафэ іоф зэришлагъэм, ишшэрилхэр щытхуу хэлъеу ыгъэцаклээз кызызрихъыгъэм, иоффагъэхэм къэралыгъом уасэ къафишыгъ. Аш ильэс зэклэлтыкъохэм кыффагъэшшагъэх Адыгэ Республикин Парламент, ОАО-у

«Регионгазхолдингм» ящихъу тхыльхэр, «Урсые Федерацием игазовэ ыкы ичыдэгъэ промышленность ялофыш Ѣынгъягъ» зыфилорэ Ѣытхууцлэр, Урсысюм топливнэ промышленностынрэ энергетикэмрэкэ и Министерствэ ярэзэнгъэхъ тхыль, Адыгэкаалэ иадминистриерэ инароднэ депутатхэм я Советрэ я Ѣытхуу тхыль, нэмүкхэри.

Инагуу дахэ. Ишхъэгъусэу Мулиэтрэ ежыррэ лъфыгыц зэдагьоти, дахэу зэдаплууц, разгэджагъэх, Ѣынгъэхэм иго-гушо тырагъэхагъэх. Щими ашшээрэ гъэсэнгъэ я, ёнэгъо дахэхэр ашлагъэх. Анахъяжъэ Заремэ Адыгэ къэлэе гэдэжэ институтын ифилфак диплом пльижъкэ кыуухыгъ. Шэртанэм яныс, лъфыгылл ил. Аш къыкъэлтийкло Юсыф милицием иашшээрэ еджаплэр Астрахань дэтэри ыкы АКУ-м июрфак кыуухыгъэх, Теуцожь район ГИБДД-м ипаш, полицием имайор, лъфыгыц ил. Анахъяжъэ Ларисэ Ехуулэм яныс, лъфыгыттуу enly, Пшызэ агроуниверситетыр кыуухыгъ, исэнхъяткэ бухгалтер, Краснодар Сбербанкын іоф Ѣешшэ. Ахэм къаклэхъухагъэхэм Шумафэрэ Мулиэтрэ ашгушукын.

Шумафэ ильэс 61-рэ нылэп ыныбжыр, гъэретышу ил, іофшлэнхэр, ипсаунгъэки мэшэлахь, гумэл илэн. Тэгүгэ аш іофшлэнхэр іэклэлтыр, зэхэшэн іепэлэсэнгъэу илэр джыри къалэм, республикэм, къэралыгъом ябайнгъэ хэгъэхъогъенүүм фильтрэжъенүү. Тыфэлэлэо шлоу, дэгъоу Ѣылэр къидэхъоу, иунальо датхъеу посунэу.

НЭХЭЕ Рэмэзан.



Адыгэ Республикаем кыышызэуахыгъэ къэгъэльэгъоныр я ХХ-рэ лэшлэгъум иапэрэ кэльэнүкъо тишиольыр кыщагъотыгъехэ пкыгъохэм афэгъехыгъ.

Музейм икутамэ ипащэу Зотэ Долэтбый кэшакло зыфэхъугъэ къэгъэльэгъоным кытегущыагъ. Аш анахъэу кыхигъещыагъер куупшхъэхэм язэгъэшэн пыльхэм язэфхыхысжыхэр арых. Хъэкі-къуакіхэм, мэзхэмрэ куушхъэхэмрэ ахэсхэ шыхъэхэм, пчнхэм, фэшхъафхэм яхылэгъэхэ къэбархэр, щыенъэм щагъефедэхэрэ лэмэ-псымэхэр музеим щюльэгъу.

Музейм ифонд иофышыу Шьаду Фатимэ тыщигъэозагъ куупшхъэ пэпчэ къэбар хэхыгъэу илэм. Ахэр шенъыгъэлэхъэм, улъекунхэр зышыхэрэ аугъонигъех. Мэзым кью хэсым зы

метрэ фэдиз ильэгагъ, икыххагъэр метриту хуупэрэп. Къушхъэм хэс домбайм итеплъи узылешщэ.

Археолог цэрийлоу, Адыгэ Республикаем культурэмкэ изаслужене иофышыу Тэу Аслын анахъэу ынаал эзтиридзагъэхэм ашыщых куушхъэ пчнхэу шыкъултыр, аш ибжакъохэр. Унгъом щагъефедэхэрэ лэмэ-псымэхэр лэгъупхъэх. Пцыр, уатэм яхыщыр пкыгъор, бжакъохэр.

— Бжакъохэм чынхэхэр ахашыкъытгъэх, унэгъо йанэм щагъефедэштгъэх, — къеуатэ Зотэ Долэтбий. — Непэ музеим къакъохэрэм апае чынэм ехылла-



гъэхэ джэгукіхэр Тэу Аслын зэхечхэх. Сыбыр, Москва, Ленинград хэкум, фэшхъафхэм къарыкыгъэхэр музеим чын щешэхэу тэлъэгъух. Адыгэим щынхыбжакъохэр, анахъэу къудажхэм къарыкыгъэхэр, чынэм нах фэшагъэхэу къэльягъох, ар льым хэль джэгукіу Тэу Аслын ельыте.

Псыцухэм якъупшхъэхэр, бжакъохэр, тыгъужхэм ятеплэ, нэмикхэм уяплызэ, адыгэмэ ятарих чыгу нах куо зэбгашаа пшоингъо зэхэшакъохэм упчэхэр яотых. Кэлэцкыкхэрэ къэгъэльэгъоным еплыгъэх. Шыхъэм ибжакъохэм ягъэпсыкі, тыгъужхым ыцэхэм уагъэшынэу кынзэрэпшхъурэм, фэшхъафхэм гупшысэу уагъэшырэр маклэп.

Чыопсыр нахышыу зэдгэшиэн, цыфырмэ мэзыимре язэхъынгъэхэр гээптигээнхэм, хъэкі-къуакіхэм, нэмикхэм тальиппээним, тыкъэзыуцухъэрэ дунаир дгээкъэбзэним уафэзышэрэ къэгъэльэгъоным иоф дээзшагъэхэу Зотэ Долэтбий, Шьаду Фатимэ, Къумпыйл Аидэ, Гъумэр Светланэ, Псэунэ Саидэ, яшушлагъэ кыхэтэгъэш.

Сурэтхэр музеим кыщытэхэх.



Лэпкъхэм я Къэралыгъо музыкальнэ-драматическэ театрэ икъэгъэльэгъонхэр Кыблэ шъолырым, Темир Кавказым ашэкло.

Шъолырхэм яофтхъабзэу гастроль инхэм яхыллаагъэр щыенъыгъэм щыпхырацы. Театрэхэр зэлъекло, къэгъэльэгъонхэмкэ зэхъожых. Дағыистан и Къэралыгъо музыкальнэ-драматическэ театрэу Э. Капиевым ыцікэ щыгъэлэгъэгъонхэр Астрахань, Налыцк, Бэхъсан, фэшхъафхэм ашызэхашагъях.

Шекспир ытхыгъэм тэхыгъэу «Гамлет» зыфиорэр Болгарием ирежиссерэу Богдан Петканиным ыгъээцуугъ. Урысыем имызактоу, Европэм итеатрэхэм Б. Петканиним къэгъэльэгъонхэр ашигъэцүгъэх. Адыгэ Къэралыгъо филармони «Гамлет» кызыща гъэльягъом, нахыбэу еплыгъэхэр студентахэр, ныбжакъохэр арых. Гамлет иобраз уегъэгъу-

зэ, щыенъыгъэм нах куо ухещэ. Гамлет ятэ игъонэмисэу дунаим ехыжыгъ. Клалэм иныбджэгъухэр кыфэшыпкъэхэр, щыенъыгъэр нах хыльзэ мэхъу. Цыфыр хэкылпэхэм зэральхъурэр спектаклем хэольягъо. Шекспир джэуап хэхыгъэ кытхырэп. Тхыльеджхэм гупшысэу къафи-хъянэрэр бэ.

Театрэм иартист ныбжакъохэр къэшынхэм хэлажьэх. Гум ихыкырэр кыптильягъээс ашоингъо рольхэр кызэрашыхэрэм уасэ фэошы.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо филармони икелэцкыу театрэ джырэблагъэ Чеченым щылагъ, спектакли 3-р гъогъу 12 кыщигъэльэгъуагъ. Художественна пашэу Сихуу Станислав



кызыэрэтиуагъэу, бысымхэр дэгъо къапэгъокыгъэх.

Искусствэм лэпкъхэр зэфещэх.

Кыблэм, Темир Кавказым ятэхэрэхэр мы мафэхэм зэлъекло, язэхъынгъэхэр агъэптигэх.

Дагыистан иартистхэр къэгъэльэгъонэу «Гамлет» хэлажьэх.



«Налмэсир» къэшъо.

Телефонкээ къатыгъ. 1992 — 1993-рэ ильэсхэм Хэгъэгу заоу Абхазым щыкыуагъэм Грузиим иуэшыгъэ купхэр щызэхакъутэхи, республикэр шыхъафит хуужыгъэ. Аш фэгъэхыгъэ мэфэх зэхахъэхэм Адыгэим и Къэралыгъо ансамблэу «Налмэсир» ахэлажьэ.

— Апэрэ концертрыр Пицундэ кыщыттыгъ, — кытиуагъ «Налмэсир» ихудожественна пашэу, Адыгэим инароднэ артистэу, Пшызэ изаслужене артистэу Хъоджэе Аслын. — Къош Республикаем гуфэбэнгъэ хэльэу кыщытпэгъокыгъэх. Таартистхэм концертхэр къағъэльягъох, мэфэхэл иофхъабзэхэм ахэлажьэх.

Лыхыуужь ыкы лэжэкло щытхум яхыгъэ чыпшэхэр, Адыгэим щыщ калэхэу Абхазым лыхыуужьэу щыфэхыгъэхэм ясаугъэтхэр зэрагъэльэгъу.

Зэхэзыщагъэр ыкы кыдэзыгъээр:

Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкэ, Икыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырээ зэхъынгъэхэмкэ ыкы къэбар хууцэхэм иамалхэмкэ и Комитет

Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдышыэр: 385000, къ. Мыекуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхыэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэхэ 5-м емыхъхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыкынэу Ѣытэп. Мы шаххэхэм адимыштэрэ тхъыгъэхэр редакцием зэхъыгъэхэхэ. E-mail: adygoe@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр: Урысы Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкы зэлтынхэмкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэ гээорышап, зэраушыхъятыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаутийрээ ООО- «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкімкии пчагъэр 4075
Индексхэр 52161
52162
Зак. 2476

Хэутынхэм узчи-кээтхэнэу Ѣыт уахтэр Сыхатыр 18.00
Зыщаутийрээ уахтэр Сыхатыр 18.00

Редактор шхъаэр
Дэрэ Т. И.
Редактор шхъаэр
игуадэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшыэдэкыж зыхыырэ секретарыр

Хурмэ Х. Х.

Музеимрэ тикъэгъэльэгъонхэмрэ
Информацийн центэр «АГУ-Адыгфым» 2018 – 2019-рэ ильэс ешэгъур

Къупшъхъэхэм чыопсыр уагъаш

Адыгэ Республика м кыщызэуахыгъэ къэгъэльэгъоныр я ХХ-рэ лэшэгъум иапэрэ кэлъэнкъо
тишьольыр кыщагъотыгъэхэ пкыгъохэм афэгъэхыгъ.

Музеим икъутамэ ипащэу Зотэ Долэтбий кэцакло зыфхэхъу гээ къэгъэльэгъоным кытегуцьылагъ. Ащ анахъэу кыхигъэшгээр купшъхъэхэм язгъэшэн пыльхэм язэфхэхысъжъхэр арых. Хъэкэ-къуакъэхэм, мэзхэмрэ купшъхъэхэмрэ ахэсхэ шыхъэхэм, пчэнхэм, фэшхъафхэм яхылгэгъэхэ къэбархэр, щыненгъэм щагъэфедэхэрэ лэмэ-псымэхэр лъэгъуухъэх. Пцыр, уатэм яхыщир пкыгъор, бжъакъохэр.

Музеим ифонд иофышэу Шьаду Фатимэ тыщигъэгъозаг купшъхъэ пэпчье къэбар хэхыгъэу илэм. Ахэр шыненгъэлэхъэх, упплэкунхэр зышыхъэрэ аугъоингъэх. Мэзым кью хэсүм зы

метрэ фэдиз ильэгагь, икъихагъэр метриту хупэрэп. Купшъхъэхэм хэс домбайм итеплэни узынэпещэ.

Археолог цэрилоу, Адыгэ Республика м культурэмкэ изаслучженею иофышэу Тэу Аслын анахъэу ынаалэ зытыридзагъэхэм ащыщых купшъхъэ пчэнэу шынкъултыр, ащ ибжъакъохэр. Уналью щагъэфедэхэрэ лэмэ-псымэхэр лъэгъуухъэх. Пцыр, уатэм яхыщир пкыгъор, бжъакъохэр.

Бжъакъохэм чынэхэр ахашыкыщтыгъэх, унэгъо ынэм щагъэфедэштыгъэх, — къеуатэ Зотэ Долэтбий. — Непэ музеим къакъохэрэ апае чынэхэйл



гъэхэ джэгукъэхэр Тэу Аслын зэхэшэх. Сыбыр, Москва, Ленинград хэкум, фэшхъафхэм кыарыкыгъэхэр музей чынэ щешихэу тэлэгъуух. Адыгэим щынхыбжъакъэхэр, анахъэу къудажхэм кыарыкыгъэхэр, чынэм нахь фэцагъэхэу къэльягъо, ар лыям хэль джэгукъэу Тэу Аслын ельти.

Псыцухэм якъупшъхъэхэр, бжъакъохэр, тыгъужхэм ятеплэ, нэмыкхэм уяплызэ, адигэмэ ятарихь чыгу нахь куо зэбгашээшилгээ зэхэшакъохэм упчхэхэр яотих. Кэлэццыкъухэри къэгъэльэхъонхэм япльгъэх. Шыхъэм ибжъакъохэм ягъэпсыкэ, тыгъужхэм ыцхэм уагъэшынэу кызэрэпхыхурэм, фэшхъафхэм гупшысуу уагъэшырээр маклэп.

Чыопсыр нахьшылоу зэдгээшлен, цыфырэ мэзыимре язэхъынгъэхэр гээпилтэгъэнхэм, хъэкэ-къуакъэхэм, нэмыкхэм тальиуплэним, тыкъээзыуухъэрэ дунаир дгээхэбзэним уафэзыщэрэ къэгъэльэхъонхэм иоф дээшилгэхэу Зотэ Долэтбий, Шьаду Фатимэ, Кыумпил Аидэ, Гүумэр Светланэ, Псэунэ Сайдэ, яшушлагъэ кыхэхтэгъэщи.

Сурэтхэр музеим кыщытэхэх.



Зэкъошныгъэм игъогухэмкэ

Гамлет узыльщэ

Лэпкхэм я Къэралыгъо музикаль-драматичесэ театрэ икъэгъэльэгъонхэр Кыблэ шьольырим, Темир Кавказым ащэко.

Шьольырхэм ялофтхъабзэу гастроль инхэм яхылгагъэр щыненгъэм щыпхыраши. Театрэхэр зэлэекло, къэгъэльэгъонхэмкэ зэхъожых. Дагыстан и Къэралыгъо музикаль-драматичесэ театрэу Э. Капиевым ыцлэкэ щитым икъэгъэльэгъонхэр Астрахань, Налыцик, Бэхъсан, фэшхъафхэм ащыэхашагъэх.

Шекспир ытхыгъэм тэхигъэу «Гамлет» зыфиорэр Болгарием ирежиссерэу Богдан Петканиным ытхыгъэу. Урысаем имызакью, Европэм итеатрэхэм Б. Петканиным къэгъэльэгъонхэр ашигъэцугъэх. Адыгэ Къэралыгъо филармониет «Гамлет» кызыща гъэльягъом, нахьбэу епльгъэхэр студентхэр, ныбжъакъэхэр арых. Гамлет иобраз уегъэгъуа

зэ, щыненгъэм нахь куо ухещэ. Гамлет ятэ игъонемысэу дунаим ехъыгъэ. Клалэм иньбджэгъухэр кыифшыипкъэхэр, щыненгъээр нахь хылылэ мэхъу. Цыфыр хээгынгээм зэральхыурэр спектаклэм хэолъагьо. Шекспир джэуап хэхыгъэ кытхырэп. Тхытеджхэм гупшысэу къафигъанэрэр бэ.

Театрэм иартист ныбжъакъэхэр кыэшынхэм хэлажъэх. Гум ихынкъирэ кыыпльагъээсэ ашлонгъо ролхэр кыизэршыхэрэм уасэфошы.

Адыгэ Республика м Къэралыгъо филармониет икъэлэццыкъу театрэ джырэблагъэ Чечэнхэм щылагъ, спектакли 3-р гъогогу 12 кызычиэльэгъуагь. Художественэ пащэу Сихъу Станислав



Дагыстан иартистхэр Кыблэ шьольырим
Гонэ «Гамлет» хэлажъэх.

Кыблэ, Темир Кавказым ятатэрхэр мы мафхэм зэлэекло, язэхъынгъэхэр агъэптих.

Тизэгүэгъухэр, концертхэр

Мамыр псэукээм кыфэшьо

Телефонкээ къатыгъ. 1992 — 1993-рэ ильэсхэм Хэгъэгу заоу Ахбазын щыкыуагъэм Грузиет иуэшыгъэ купхэр щызехакъутэх, республикэр шыхъафит хъувхыгъэ. Аш фэгъэхыгъэ мэфэклэхэм Адыгэим и Къэралыгъо ансамблэу «Налмэсэр» ахэлажъэх.

— Апэрэ концертыр Пицундэ кыщыттыгъ, — кытиуагъ «Налмэсэр» ихудожественэ пащэу, Адыгэим инароднэ артистэу, Пшызэ изаслучжене артистэу Хъоджэе Аслын. — Кью Республика м гуфэбэнэгъэ хэлъэу кыщытгэгъокыгъэх. Тиартистхэм концертхэр къафигъэльягъо, мэфэклэхэм ахэлажъэх.

Лыхъуж ыкыи лэхъэкло щытхуум яхыгъэ чыпэхэр, Адыгэим щынхыбжъакъэхэр Ахбазын лыхъужуу щыфэхыгъэхэм ясаугъэтхэр зэрэгэлэгъуу.



Нэхъубтэй зытэхэхырыгъэр.
ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкыи кыздээзыгъэхъирэр:

Адыгэ Республика м лъэпкъи Иофхэмкэ, Иэкыб къэралхэм ачын-псурэ тильэпкъэгъухэм адырьээ зэхъынгъэхъирэр. Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшшийэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кэ заджэхэрэ тхыпэхэу зипчагъэхъирэр 5-м эмыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлзэу, шрифтэр 12-м нахь цыкунэу щытэп. Мы шалхэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэклегъэхъирэр. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаущыхъатыгъэр:
Урысие Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокэтынхэмкэ ыкыи зэлэй-Иэсикэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэгээхъирэр. номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкэлэхэм
пчагъэр
4075
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2476

Хэутынхэм зытэхэхъирэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыхаутырэр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъайэр
Дэрэ Т. И.
Редактор шхъайэр
игудзэр
Мэцлэхъо
С. А.

Пшыэдэгъыж
зыхъырэ секретарыр
Хъурм
Х. Х.